

Сергій ШЕВЧЕНКО

завідувач кафедри управління
та адміністрування,
доктор наук з державного управління,
професор, Заслужений працівник
освіти України

Андрій КОСЕНКО

студент ННІ права та інноваційної
освіти Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

**РОЗВИТОК ВЗАЄМОВІДНОСИН ЛИТВИ ТА УКРАЇНИ
В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ**

Литва від початку російської агресії щодо України займає послідовну проукраїнську позицію, яка залишається незмінною протягом всього періоду, незважаючи на всі зовнішньополітичні пертурбації навколо конфлікту. Це зумовлено, по-перше, категоричним несприйняттям Литвою пострадянського минулого, а по-друге, потужною політичною волею керівництва держави.

8 червня 1992 року затверджено «Конституційний акт про неприєднання Литовської Республіки до пострадянських Східних союзів» [1], яким литовський народ обрав незалежність, насамперед у відношеннях з Росією, і чіткий курс на західний напрям. І вже в 1993 році територію держави покинули останні російські військові. Цікаво, що литовський Сейм ухвалив рішення, яким зобов'язав уряд Литви домагатися від Росії відшкодування збитків за радянську окупацію республіки (за підрахунками приблизно 20 млрд дол. США). З того часу європейська та євроатлантична інтеграція стали головними напрямками зовнішньої політики незалежної Литви, якими країна успішно (але не без труднощів!) рухалася і тримається досі. Так, не без перепон, які створювала тоді Росія, традиційно маніпулюючи енергетичними та безпековими питаннями.

Через 14 років після відновлення незалежності Литва стала повноправним членом НАТО – 29 березня 2004 року разом з іншими прибалтійськими державами, а також Болгарією, Румунією, Словаччиною та Словенією. А 1 травня того ж року Литва вступила до ЄС (ця дата відзначається на державному рівні як День приєднання Литви до Європейського Союзу). У другій половині 2013 року успішно головувала в Раді ЄС.

Поділяючи прагнення України до становлення демократії та захисту відновленої незалежності, литовська влада не стояла осторонь деструктивних подій, які відбувалися в різні періоди в нашій державі. Наприклад, у 2004 році Сейм Литви абсолютною більшістю голосів прийняв Звернення до Верховної Ради України, в якому висловив глибоку стурбованість ситуацією, що склалася після другого туру виборів Президента України [2, с. 25].

Тобто бачимо, що Литва ніколи не відмежовувалася від кризових ситуацій в Україні та не займала, часто таку вигідну, політично нейтральну позицію.

Тож з перших днів російської агресії Литва виявляє одну із найактивніших і найвідвертіших позицій, часто беручи на себе ініціативу разом з Естонією, Польщею, Угорщиною, Чехією та Румунією.

Ще у 2014 році попередній Президент Литви Даля Грибаускайте на весь світ жорстко та без прикрас висловилася щодо небезпеки Росії для України та всієї Європи. Називаючи Росію «державою, яка має всі ознаки терористичної», вона закликала інші країни надати Україні допомогу, зокрема військову [3].

Непорушною залишається означена позиція Литви щодо України і після обрання у 2019 році нового Президента Литовської Республіки. У березні 2021 року Володимир Зеленський та Гітанас Науседа підписали Спільну декларацію щодо європейської перспективи України, якою Литва черговий раз на офіційному рівні підтвердила свої наміри щодо підтримки України в її прагненні до вступу в ЄС та НАТО. Не заперечує чинний Президент Литовської Республіки і агресії Росії, зростання кількості порушень з боку федерації та не визнає анексії Криму.

Литва однією з перших допомогла в посиленні озброєння Української армії, коли у

лютому цього року відбулася ескаляція військового конфлікту і ризик вторгнення Росії досяг знову високого рівня. Натівським літаком, який перебуває на озброєнні армії Угорщини, прибула партія пускових платформ для зенітно-ракетного комплексу «Стінгер». Також Збройні Сили України отримали щонайменше 5 броньованих автомобілів «Хаммер».

Від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України 24 лютого 2022 року Литва займає відкриту, чітку та потужну проукраїнську позицію, закликаючи інші держави всебічно підтримати нашу державу у російсько-українській війні.

Результати аналізу історичних і практичних кейсів україно-литовського партнерства у сфері безпеки та оборони демонструють не тільки готовність Литви надавати всебічну допомогу та підтримку на міжнародній арені, а й реальні дії литовської влади у цих питаннях, незважаючи на жодні політичні комбінації. Можемо впевнено констатувати, що Литва є одним з найбільш надійних союзників України та головним партнером у всіх сферах розвитку.

1. Конституція Литовської республіки від 2 лист. 1992 р. URL : <https://wipolex-res.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/uk/lt/lt045uk.html>.

2. Турияница І. А. Українсько-литовські відносини в умовах членства Литовської Республіки в ЄС та НАТО (2004–2008 рр.). *Грані*. 2012. № 4 (84). С. 24 – 28.

3. D. Grybauskaitė: turime padėti kovoti su kaimynais, kurių rankos yra kruvinos daugiau. Delfi, 2014. URL : <https://cutt.ly/CPm8rek>

Євген БУТИРІН

доцент кафедри політичних наук
і права державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна),
кандидат юридичних наук

РОЛЬ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В БОРОТБІ З КУРІННЯМ У ЗАБОРОНЕНИХ МІСЦЯХ

Згідно зі статтею 175-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення: «Куріння тютюнових виробів у місцях, де це заборонено законом, а також в інших місцях, визначених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради, тягне за собою попередження або накладення штрафу від трьох (51 грн) до десяти (170 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а от за повторне правопорушення – від 170 грн до 340 грн».

На підставі ст. 222 Кодексу України про адміністративні правопорушення, органи Національної поліції розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 175-1 (за винятком порушень, вчинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради) [1], а на підставі ст. 219 Кодексу України про адміністративні правопорушення, виконавчі комітети (а в населених пунктах, де не створено виконавчих комітетів, виконавчі органи, що виконують їх повноваження) сільських, селищних, міських рад, розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 175-1 (за порушення, вчинені у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради) [1].

Також треба додати, що складені поліцейськими протоколи направляються до суду, а складені протоколи уповноваженими особами органів місцевого самоврядування – на розгляд адміністративних комісій.

Згідно з даними Державної служби статистики України за весь період 2018 року, до відповідальності за статтею 175-1 КУпАП було притягнуто 208 607 осіб [2]. На жаль, на сайті Державної служби статистики в наявності є статистична інформація щодо кількості адміністративних стягнень тільки за 2018 р. Однак в аналітичному порталі «Слово та діло» вказано, що за період з січня по липень 2021 року, згідно з наданою статистикою, поліцейські територіальних підрозділів Національної поліції притягнули до відповідальності за куріння в заборонених місцях 206 003 людини, а це на 16 936 осіб більше, ніж за аналогічний період минулого року (189 067 осіб). Зросла кількість штрафів,